

відсталістю. Здійснено аналіз проблем, які виникають під час навчання дітей з помірно розумовою відсталістю.

Обґрунтовано необхідність щодо використання в процесі навчання дітей дошкільного віку невербальних засобів спілкування таких, як, підтримуюча комунікація, а зокрема методики піктограм, яку доцільно використовувати в роботі на заняттях з формування навичок самообслуговування. Зазначено, що мовлення та самообслуговування для дітей з помірно розумовою відсталістю є важливим фактором для формування життєздатної особистості, придбання життєвих, соціально значущих якостей, умінь і навичок. Визначено, що успіх корекційно-розвивальної роботи з розумово відсталими дітьми дошкільного віку залежить від чіткої та виваженої системи, що забезпечує очікуваний результат, якщо вона здійснюється в процесі плідної взаємодії всіх фахівців дошкільного закладу.

Ключові слова: діти з помірно розумовою відсталістю, розвиток мовлення, навички самообслуговування, методика піктограм.

Тищенко Л.А. Развитие речи у детей с умеренной умственной отсталостью на занятиях по формированию навыков самообслуживания.

В статье рассматривается проблема развития речи детей с умеренной умственной отсталостью на занятиях по формированию навыков самообслуживания. Освещены психолого-педагогическая характеристика детей с умеренной умственной отсталостью. Осуществлен анализ проблем, возникающих при обучении детей с умеренной умственной отсталостью.

Обосновано необходимость по использованию в процессе обучения детей дошкольного возраста невербальных средств общения таких, как, поддерживающая коммуникация, а в частности методики пиктограмм, которую целесообразно использовать в работе на занятиях по формированию навыков самообслуживания. Указано, что развитие речи и самообслуживания для детей с умеренной умственной отсталостью является важным фактором для формирования жизнеспособной личности, приобретение жизненных, социально значимых качеств, умений и навыков. Определено, что успех коррекционно-развивающей работы с умственно отсталыми детьми дошкольного возраста зависит от четкой и взвешенной системы, обеспечивающей ожидаемый результат, если она осуществляется в процессе плодотворного взаимодействия всех специалистов дошкольного учреждения

Ключевые слова: дети с умеренной умственной отсталостью, развитие речи, навыки самообслуживания, методика пиктограмм.

Tishchenko L.A How to improve the speech of children with moderate mental retardation (MMR) during the lessons on the formation of their selfservicing skills

In the article your attention was paid to the problem of speech improving for children with MMR during the lessons on the formation of their selfservicing skills There were covered the questions related to psychological and educational characteristics of children with MMR . There were analysed the specific problems arising when teaching MMR children.

It was grounded the necessity to use non-verbal communications such as supportive communication, in particular methods of icons that should be used during the lessons on formation of self-service skills while teaching preschool children. In the work the was set up that improving improving of speech and self-service for MMR children is very important factor for the formation of a viable identity, acquiring of instinct, socially relevant qualities and skills. It was determined that the success of correctional and developing work with MMR children of pre-school age depends on a clear and balanced system that provides the expected result, if the system is carried out within the process of fruitful interaction of all pre-school specialists

Keywords: children with moderate mental retardation, improving of speech, self-servicing skills, method of icons.

Стаття надійшла до редакції 25.09.2014 року

Статтю прийнято до друку 29.09.2014 року

Рецензент: д. п. н, проф. Шеремет М.К.

УДК: 376.42:041.37

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНІСТІ СКЛАДОВИХ СЕМАНТИЧНИХ ПОЛІВ СЛІВ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТПМ

Ткач О.М.

Процес формування та структуризації семантичних полів слів є тривалим та індивідуальним для кожної дитини. Однак дослідження у галузі лінгвістики, психолінгвістики та корекційної педагогіки загалом визначили, що ці процеси є досить інтенсивними у дошкільному та молодшому шкільному віці. Зокрема, дослідження Є.Соботович, В.Тищенко, Т.Ушакової та інших науковців розкривають процес формування найпростіших семантичних полів у молодшому та середньому дошкільному віці. Н.Уфимцева та В.Нікітін наголошували на потребі створення спеціальних умов для формування лексичних конструкцій, особливо їх значеннєвого компоненту для дітей старшого дошкільного віку та створення цілісних семантичних полів з подальшим їх розгалуженням та структуризацією. Однак особливості формування та подальшого розвитку семантичних полів слів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ і нормальним мовленнєвим розвитком досліджені ще недостатньо.

За останні роки була створена низка окремих завдань і цілісних підходів до вивчення особливостей формування семантичних полів слів у дітей та дорослих. Варто відзначити, що мовознавці та дослідники, що

працюють у галузі корекційної педагогіки по різному підходять до вибору методів та прийомів, які використовують у своїй дослідницькій діяльності. Мовознавці (А.Потебня, Є.Курилович, Н.Семенюк, В.Шебетинський, Л.Щерба), використовуючи компонентний аналіз, історичні аспекти розвитку мови та дистрибутивні і описові методи, більшу увагу приділяють вивченню семантичних складових та способів їх поєднання в усному та писемному мовленні, особливо кількісним показникам використання різних частин мови. Для психолінгвістичного напрямку досліджень більш характерним є використання асоціативних методів (В.Белянін, В.Глухов, І.Зіміння, О.Лурія, К.Сєдов, Д.Слобін) та вивчення якісних показників використання як семантичних складових так і взаємозв'язків, що виникають між ними. Поєднавши у створеній нами діагностичній методиці обидва підходи до вивчення цієї проблеми, ми поставили перед собою завдання вивчити кількісні та якісні показники використання семантичних складових у ядрах та на периферії семантичних полів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ, а також кількісні та якісні показники виникаючих між цими складовими взаємозв'язків.

Кількісний та якісний аналіз результатів проведеного нами дослідження рівня сформованості семантичних полів слів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ дав нам змогу виділити 4 групи дітей. До першої групи увійшло 29 дітей з нормальним мовленнєвим розвитком та ТПМ у яких було виявлено високий рівень розвитку семантичних полів (11,3 %), до другої групи увійшли 72 дитини з ТПМ з середнім рівнем розвитку семантичних полів (28,2%) у цій групі ми виділили 2 підгрупи – діти з труднощами одночасного втримування відповідної кількості елементів інформації (34 дитини – 13,3% та діти з труднощами вибору диференційованих значень слів (38 дітей – 14,9%), до третьої групи увійшло 135 учнів з низьким рівнем розвитку семантичних полів (обмеженість словникового запасу, непропорційність накопичення та використання різних частин мови) (53,3%). У цій групі ми виділили чотири підгрупи. До першої підгрупи увійшло 40 дітей (16,1%) з переважанням у відповідях іменникових конструкцій (номінативний тип словника), до другої підгрупи ми віднесли 32 дитини (13%) у відповідях яких переважали речення насичені дієслівними конструкціями (предикативний тип словника). До третьої підгрупи увійшли 44 дитини (17%) з переважним використанням у відповідях іменниково-прикметникових конструкцій (ілюстративний тип словника), а до четвертої підгрупи увійшло 19 дітей (7,2%), що віддавали перевагу використанню займенників та службових частин мови (уособлений тип словника). Також нами була виділена четверта група дітей з дуже низьким рівнем розвитку семантичних полів слів до якої увійшло 19 дітей (7,2%) з досить низькою мовленнєвою активністю, невеликим словником запасом та обмеженими можливостями до самостійних висловлювань.

Докладніше зупинимось на аналізі отриманих нами кількісних показників використання семантичних складових. Аналіз матеріалів проведеного нами дослідження дав нам можливість констатувати, що у дітей з ТПМ середнього шкільного віку рівень сформованості кожної з семантичних складових, що входять у склад ядер семантичних полів різний.

Зокрема, найвищі показники використання іменників були притаманні дітям першої і третьої групи (перша підгрупа – номінативний тип словника) і становили від 36 до 40 випадків їх використання. Деяко нижчими були ці показники у дітей з другої групи (20-22) та представників третьої групи з переважанням предикативного, ілюстративного чи уособленого словника (14-19 іменників). Найменша їх кількість була використана дітьми четвертої групи, середні показники якої не переважали 10 іменників (рис.1.)

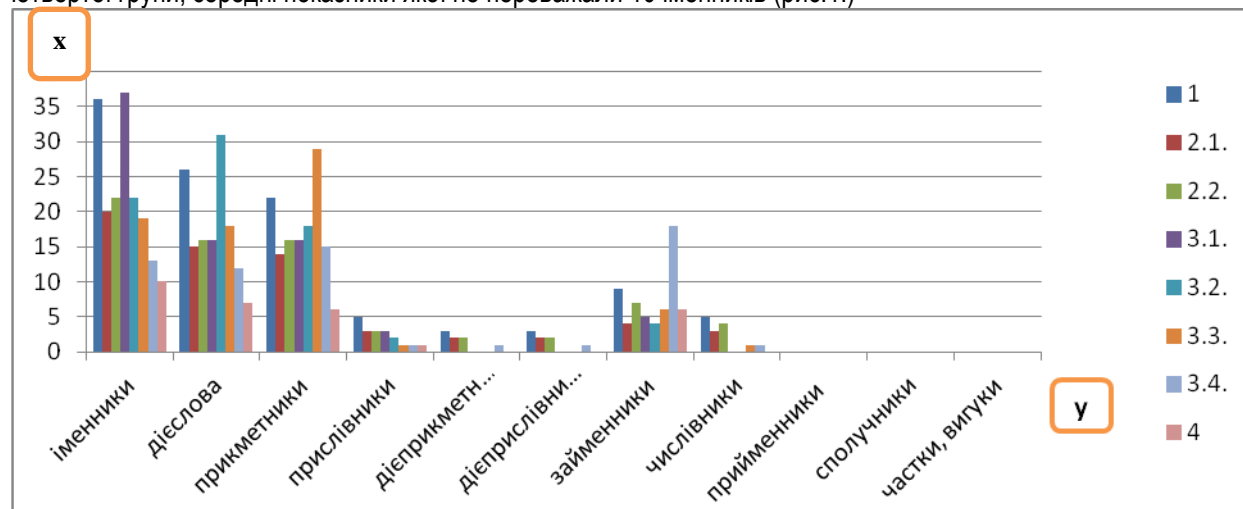

Рисунок 2.1. Порівняльна характеристика кількісних показників використання різних частин мови у ядрах семантичних полів слів

х – кількісні показники складових ядер семантичних полів; Y – семантичні складові ядер; 1 – перша група дітей (високий рівень розвитку семантичних полів слів, 2.1. – друга група перша підгрупа (діти з середнім рівнем розвитку семантичних полів та труднощами одночасного втримування відповідної кількості елементів інформації), 2.2. – друга група друга підгрупа (діти з середнім рівнем розвитку семантичних полів та труднощами вибору диференційованих значень слів), 3.1. – третя група перша підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням номінативного словника), 3.2. – третя група друга підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважання предикативного словника), 3.3. - третя група третя підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням ілюстративного словника), 3.4. - третя група четверта підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням уособленого словника), 4. – четверта група (діти з дуже низьким рівнем розвитку семантичних полів слів).

Кількісні показники використання дієслів були найвищими у дітей з ТПМ третьої групи (друга підгрупа - предикативний тип словника). Середні показники їх використання були зафіксовані у межах 30-32 дієслів. Дещо нижчими були показники у дітей першої групи (24-26 випадків їх використання). Невисокі результати продемонстрували діти з ТПМ, що увійшли до обох підгруп другої групи (15-16 дієслів) та третьої групи, де переважав розвиток номінативного, ілюстративного та уособленого типів словника (12-15 дієслів). Найнижчими показники використання цієї частини мови були у представників четвертої групи і становили 8-10 випадків використання дієслів.

Схожа тенденція зберігалася і у використанні прикметників. Найбільша їх кількість представлена у ядрах семантичних полів, що були використанні представниками третьої групи з переважним розвитком ілюстративного типу словника (27-29 прикметників). Досить високі показники притаманні і дітям першої групи (22-25 прикметників). Дещо рідше слова цієї частини мови зустрічаються у дітей, що увійшли до другої та третьої групи (номінативний, предикативний та уособлений тип словника). Показники цих груп лежать у межах 11-19 випадків використання даної частини мови. Найменшу кількість прикметників використали представники четвертої групи, що в середньому становило 6 слів.

Прислівники у ядрах семантичних полів використовувалися зрідка. Представники першої та другої груп використали не більше 3-5 прислівників, а у дітей, що увійшли до інших груп було зафіксоване не більше одного випадку використання цієї частини мови.

Кількісні показники використання похідних частин мови (дієприкметників та дієприслівників) у ядрах семантичних полів також не були високими та становили не більше 3 дієприкметників та дієприслівників для представників першої групи, по 2 для дітей з ТПМ другої групи (обох підгруп) та по одному дієприкметнику чи дієприслівнику для представників третьої групи (четверта підгрупа – уособлений тип словника). У всіх інших групах випадків використання цих частин мови ми не констатували.

Дещо вищими були показники використання займенників. Зокрема, найбільша їх кількість притаманна дітям четвертої та третьої групи з високим рівнем розвитку уособленого типу словника і становила 16-18 випадків їх використання. Представники другої групи та третьої групи з переважним розвитком номінативного та предикативного словника використали близько 7-11 займенників. Для дітей, що увійшли до першої та третьої групи (з переважним розвитком ілюстративного словника) характерна незначна частка використання цієї частини мови у семантичних ядрах (3-4 займенники).

Представники деяких груп у семантичних ядрах також використовували числівники. Зокрема, найвищі показники продемонстрували дітьми першої групи (5-6 числівників), дещо нижчими були результати представників другої групи (3-4). А діти з ТПМ, що увійшли до третьої та четвертої групи використали не більше 1-2 числівників.

Підсумовуючи результат використання дітьми різних груп частин мови на периферії семантичних полів ми відмітили збереження тенденцій помічених нами у ядрах семантичних полів. Найвищі показники були продемонстровані дітьми з ТПМ першої групи, вони використали 189 іменників. Дещо нижчими були показники використання іменників дітьми другої підгрупи та лежали у межах 100-120 слів. Учні з ТПМ, що увійшли до третьої груп з досить високим рівнем розвитку номінативного словника використали 65-75 іменників, а кількість використаних слів цієї частини мови у дітей з переважним розвитком предикативного, ілюстративного та уособленого типів словника лежали у межах 30-45 слів. Найнижчими виявились показники четвертої групи, що становили 19-25 слів.

Використання дієслів на периферії семантичних полів першою групою дітей було досить значним та становило близько 156 випадків їх використання. Водночас у представників другої групи ці показники були меншими (88-94 дієслова). (рис.2.)

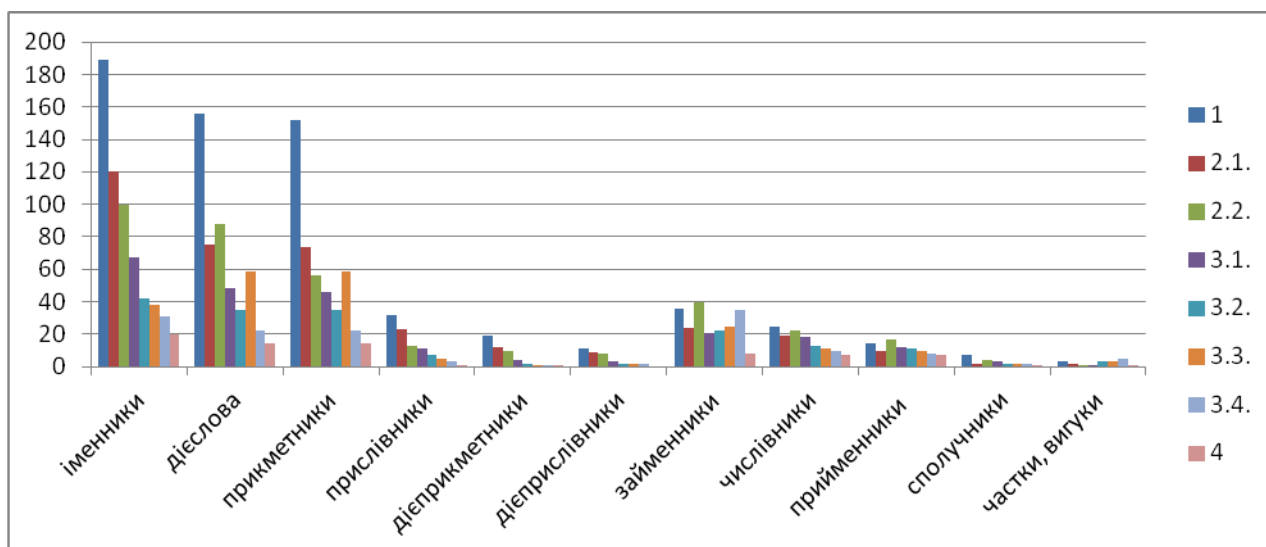

Рисунок 2. Порівняльна характеристика кількісних показників використання різних частин мови на периферії семантичних полів

х – кількісні показники складових периферії семантичних полів; Y – семантичні складові периферії семантичних полів; 1 – перша група дітей (високий рівень розвитку семантичних полів слів, 2.1. – друга група перша підгрупа (діти з середнім рівнем розвитку семантичних полів та труднощами одночасного втримання відповідної кількості елементів інформації), 2.2. – друга група друга підгрупа (діти з середнім рівнем розвитку семантичних полів та труднощами вибору диференційованих значень слів), 3.1. – третя група перша підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням номінативного словника), 3.2. – третя група друга підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважання предикативного словника), 3.3. - третя група третя підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням ілюстративного словника), 3.4. - третя група четверта підгрупа (діти з низьким рівнем розвитку семантичних полів та переважанням уособленого словника), 4. – четверта група (діти з дуже низьким рівнем розвитку семантичних полів слів).

Для представників третьої підгрупи з переважним розвитком предикативного словника також характерні досить високі показники, у середньому 55-70 дієслів. Представники цієї ж групи, але з переважанням у розвитку номінативного, ілюстративного та уособленого типів словника продемонстрували значно нижчі результати. Кількість використаних ними дієслів лежала у межах 30-45 слів. Найнижчі результати показали представники четвертої групи, вони використали у середньому не більше 15 слів.

Кількість використаних прикметників на периферії семантичних полів також була різною. Найвищі показники продемонстрували представники першої групи (150-160 слів). Досить високими були показники другої та третьої групи (з переважним розвитком ілюстративного словника). Середні показники цих груп становили 60-80 слів. Значно меншу кількість прикметників використали представники третьої групи з переважним розвитком номінативного, предикативного та уособленого типів словника (22-45 слів). Найнижчими виявились показники четвертої групи, що лежали в межах 10-15 слів.

У всіх виділених нами групах кількість використаних прислівників була невисокою. Зокрема, діти першої групи використали 32 прислівники, а другої та третьої від 15 до 22 слів. Найнижчі результати продемонстрували діти, що увійшли до четвертої підгрупи – 5-13 випадків використання прислівників.

Даючи кількісну оцінку використанню на периферії семантичних полів похідних частин мови (дієприкметників та дієприслівників) варто наголосити, що найчастіше їх використовували представники першої та другої групи дітей з ТПМ (11-19 слів). Представники третьої групи не залежно від переважання різних типів словників загалом показали схожі результати і використали не більше 1 чи 2 дієприкметників та дієприслівників. Найрідше в усних та письмових відповідях ці частини мови зустрічалися у дітей четвертої групи, а у окремих завданнях їх використання взагалі не було зафіксовано.

Використання займенників учнями першої та другої груп було найвищим і становило 30-36 слів. Приблизно такі ж показники продемонстрували діти четвертої групи (27-32 слова). Також високі показники використання цієї частини мови характерні для дітей третьої підгрупи з переважним розвитком уособленого типу словника і становили 29-40 випадків використання цієї частини мови. Представники інших підгруп третьої та четвертої групи використали значно меншу кількість займенників, у середньому це становило 11-20 слів.

Характеризуючи використання службових частин мови учнями з ТПМ різних груп ми відмітили досить

високі їх показники у представників першої групи (14 прийменників та близько 10 сполучників, часток та вигуків). Тенденція до використання відносно великої кількості прийменників зберігається і у представників другої та третьої груп. А саме, представники другої групи використали 11-17 прийменників. У той же час використання ними сполучників та часток обмежується 3-4 словами. Досить високі показники характерні і для третьої групи 8-12 прийменників та по 2-3 сполучники та частки. Найменшими виявилися показники використання цих частин мови у дітей четвертої групи (5-7 прийменників, 1-2 сполучники і частки).

Оцінюючи результати діяльності учнів з ТПМ ми брали до уваги не тільки середні кількісні показники використання ними різних частин мови, але і співвідношення цих частин мови у письмових та усних зразках діяльності дітей. Зокрема, опираючись на дослідження мовознавців і філософів В. Потебні, М. Щура стосовно гармонійності мовленнєвого профілю та різних типів дисгармоній ми визначили пропорційні співвідношення гармонійного та дисгармонійного розвитку у представників різних груп та підгруп.

А саме, у всіх представників першої групи (26 дітей) ми констатували гармонійне співвідношення основних та суми похідних і службових частин мови у межах 22-27%. А саме, ними у середньому було використано 27% дієслів, 24% іменників та прикметників та близько 25% похідних та службових частин мови.

Представники другої групи першої підгрупи (38 дітей) частіше використовували іменники 28%, та похідні і службові частини мови – 26%, тоді як показники використання дієслів та прикметників лежали у межах 23%. Для представників другої підгрупи даної групи (45дітей) характерне активне використання прикметників та дієслів, у середньому 26% та дещо нижчі показники використання іменників та службових і похідних частин мови (24%).

Не дивлячись на дещо різні показники процентних співвідношень між різними частинами мови у представників першої та другої груп вони все ж лежать у межах, що відповідають гармонійному розвитку мовленнєвого профілю дітей.

Дещо іншою є ситуація у представників третьої групи. У кожній з чотирьох її підгруп нами були констатовані досить високі показники використання окремих частини мови при значно нижчих показниках використання інших. Зокрема діти першої підгрупи використали значну кількість іменників, що становило 34%, а показники використання ними прикметників, дієслів, похідних та службових частин мови становили 22%. У другій підгрупі діти переважно використовували прикметники. У середньому це склало близько 33%, при цьому показники використання іменників були вищими (25%) ніж дієслів та похідних і службових частин мови (21%).

Для представників третьої підгрупи характерне часте використання прикметників (33%) та майже однакова кількість іменників та дієслів (26%) при досить низьких показниках використання службових та похідних частин мови (15%). Діти, що увійшли до четвертої підгрупи часто використовували займенники та прийменники, рідше інші службові та похідні частини мови (28%) однак використання основних частин мови було приблизно однаковим і становило (24%) (рис.2.4.)

Представники усіх підгруп третьої групи дітей з ТПМ продемонстрували показники, що свідчать про недорозвиток семантичних складових поля та дисгармонійні відношення між ними, а отже дають нам можливість зробити висновок про наявний у них дисгармонійний мовленнєвий профіль. Представники четвертої групи (найменш чисельної - 11 дітей) продемонстрували дуже низькі показники використання різних частин мови, однак при побудові мовленнєвих профілів ми констатували у семи із них досить гармонійні процентні співвідношення використання різних частин мови (24-26%), а у чотирьох різні типи дисгармонійного розвитку описаного нами у представників третьої групи.

Отже, високий рівень гармонійного мовленнєвого розвитку характерний для дітей першої групи. Середній рівень гармонійного розвитку для дітей другої групи та низький але все ж гармонійний розвиток для деяких представників четвертої групи. Також нами були виділені кілька типів дисгармонійного мовленнєвого розвитку (номінативного, предикативного, ілюстративного та уособленого типів) з середніми показниками, що характерні для третьої групи дітей і низькими показниками, що характерно для четвертої групи.

Література

1. **Зимняя И.А.** Лингвopsиxология речевоy деyателности / И.А.Зимняя. – М.: НПО «МОДЭК», 2009. – 432 с.
2. **Лурия А. Р.** Письмо и речь: Нейролингвистические исследования / А.Р.Лурия / . – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 352 с.
3. **Потебня О.О.** Прикладне мовознавство / О.О. Потебня / . – К. «Наука», 1989. – 486 с.
4. **Психолінгвістика: учебное пособие** / Т.Н. Ушакова / Под ред. Т.Н. Ушаковой. – М.: ПЕР СЭ, 2006. – 416 с.
5. **Теорія і практика сучасної логопедії: Збірник наукових праць: Вип. 2.** – К.: Актуальна освіта, 2005. – 156 с.

References

1. **Zimnya I.A.** Lingvopsichologiya rechevoy deyatelnosti / I.A. Zimnya.– М.: NPO «MODEK», 2009. – 332 p.
2. **Luriya A.R.** Pismo i rech: neyrolingvisticheskoe issledovanie / I.R. Luriya/. – М.: Izdatelskiy tsentr «Academiya», 2002. – 352 p.
3. **Potebnya O.O.** Prikladne movoznavstvo / O.O. Potebnya / . – К. «Nauka», 1989. – 486 p.
4. **Psicholingvistika: uchebnoye posobiye** / T.N. Ushakova / Pod red. T.N. Ushakovoy. – М.: PER SE, 2006. – 416 p.
5. **Teoriya i praktuka sychasnoyi logopediyi: Zbirnik naukovuh prats: Vup.2.** – К.: Artualna osvita, 2005. – 156 p.

Ткач О.М. Аналіз результатів дослідження рівня сформованості складових семантичних полів слів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ

У статті висвітлено погляди мовознавців, психологів та корекційних педагогів на особливості формування семантичних полів слів у дітей різних вікових категорій та визначена потреба у дослідженні рівня сформованості семантичних складових та взаємозв'язків між ними у дітей середнього шкільного віку з ТПМ. Проаналізовано погляди фахівців різних галузей знань на проблему діагностики особливостей формування семантичних полів слів у дітей різного віку. Основна частина статті присвячена аналізу кількісних та якісних показників використання семантичних складових у ядрах та на периферії семантичних полів слів у дітей середнього шкільного віку з ТПМ. Виділено групи дітей та охарактеризовано особливості використання ними різних частин мови, процентні співвідношення між визначеними показниками та відповідність їх гармонійному мовленнєвому розвитку чи різновидам дисгармонійного розвитку семантичних полів слів.

Ключові слова: семантичне поле, складові семантичного поля, гармонійний мовленнєвий розвиток та дисгармонійні різновиди розвитку семантичних полів слів.

Ткач А.Н. Анализ результатов исследования уровня сформированности составляющих семантических полей слов у детей среднего школьного возраста с ТНР

В статье рассмотрены взгляды языковедов, психологов и коррекционных педагогов на особенности формирования семантических полей слов у детей разных возрастных категорий и определена потребность в исследовании уровня сформированности семантических составляющих и взаимосвязей между ними у детей среднего школьного возраста с ТНР. Освещены взгляды специалистов различных областей знаний на проблему диагностики особенностей формирования семантических полей слов у детей разного возраста. Основная часть статьи посвящена анализу количественных и качественных показателей использования семантических составляющих в ядрах и на периферии семантических полей слов у детей среднего школьного возраста с ТНР. Выделены группы детей и охарактеризованы особенности использования ими различных частей речи, процентные соотношения между определенными показателями и соответствие их гармоничному речевому развитию или разновидностям дисгармоничного развития семантических полей слов.

Ключевые слова: семантическое поле, составляющие семантического поля, гармоничный речевое развитие и дисгармоничные разновидности развития семантических полей слов.

Tkach O.M. Analysis of the research level of formation of the components of semantic fields of words in children of secondary school age with SSD

The article discusses the views of linguists, psychologists and remedial teachers on features of the formation of semantic fields of words in children of different ages and identified a need to study the level of formation of semantic components and interrelationships between children of secondary school age with SSD. Deals with the views of experts from different disciplines to problem diagnosis features of formation of semantic fields of words in children of all ages. The bulk of the article is devoted to the analysis of quantitative and qualitative indicators of semantic components in the nuclei and at the periphery of semantic fields of words in children of secondary school age with SSD. The group of children and their use of the features described different parts of speech, percentages between certain parameters and their compliance with the harmonious development of speech varieties or disharmony of semantic fields of words.

Keywords: semantic field semantic field components, harmonic language development and disharmonious types of semantic fields of words.

Стаття надійшла до редакції 27.09.2014 року

Статтю прийнято до друку 30.09.2014 року

Рецензент: д. п. н, проф. Миронова С.П.

УДК 376.37

ЛОГОПЕДИЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ В СИСТЕМІ КОМПЛЕКСНОГО ВИВЧЕННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Хоменко С.О.

Постановка проблеми. Наукові дослідження в галузі логопедії сприяли вивченню низки проблем, що стоять перед теорією і практикою цієї ділянки спеціальної педагогіки. Нині успішно вирішуються питання вдосконалення диференційованої педагогічної діагностики, розробки методів та засобів корекції і профілактики мовленнєвих порушень у дітей з різними формами патологій психофізичного розвитку, починаючи з раннього віку [6].

Загальновідомо, що правильне мовлення – найважливіша передумова повноцінного розвитку дитини та її соціальної адаптації, тому своєчасна логопедична діагностика дозволяє впливати на соціальну депривацію дитини, використовувати повною мірою можливості сензитивних періодів становлення мовлення як вищої психічної функції, ефективно коригувати темп психомовленнєвого розвитку дитини і попереджати виникнення вторинних порушень. Чим раніше будуть виявлені індивідуальні проблеми в ранньому мовленнєвому розвитку дитини, тим більше часу буде у батьків та педагогів для їх корекції (Л. Бадалян, О. Мастюкова, О. Приходько,